

ANYANYELVI FELADATLAP

a 8. évfolyamosok számára

2008. január 26. 10:00 óra

A-1 feladatlap

NÉV: _____

SZÜLETÉSI ÉV: HÓ: NAP:

Tollal dolgozz! Ügyelj a külalakra!
A feladatokat tetszés szerinti sorrendben oldhatod meg.
A megoldásra összesen 45 perced van.
Az utolsó (10.) feladatra legalább 10–15 percet szánj!

Jó munkát kívánunk!

1. A következő mondatokban állatneveket rejtettünk el. Írd ki őket! A betűk (hangok) sorrendjét nem változtathatod meg!

Hoppá, valami leesett. Makacs a gyerek.

.....

.....

Te velem ne törődj! Nagyon örülök, örvendezem.

.....

.....

2. Írd a következő nyelvjárási (népnyelvi) szavak előtti pontsorra a hozzá tartozó jelentés sorszámát!

a)..... csirikol	1. szemetelés
b)..... gazlás	2. hadarva mond
c)..... kicsikkan	3. kifecamodik
d)..... sikamodik	4. hangosan fecseg
	5. elnémul
	6. nevet
	7. cikk-cakkban fut
	8. csúszik

Írd le a köznapi nyelvhasználat szerint az aláhúzott szavakat!

Gyertyaöntéskor a lopótök csövibe olvasztott marhafaggyút öntöttek, és a viaszt jól beledöcskölték, úgy lett a gyertya.

e) **beledöcskölték:**

A fazekasok csináltak tálat, csiprot, kancsót, korsót.

f) **csiprot:**

Kosárfonáshoz a mogyorófavessző haját lehántották, de előbb késsel a csögöket levágták, s olyankor már a haja is lejött.

g) **csögöket:**

a	
---	--

a	
b	
c	
d	
e	
f	
g	

a	
b	
c	

3. Egészítsd ki a párbeszédet **szójátékká!** A megadott szavak, kifejezések közül írd a három megfelelőt a kipontozott helyekre!

- Mondja, ügyvéd úr, van most ügye?
- Nincs.
- a) – Akkor maga?
- Azért még van egy ügyem.
- b) – Tehát? És ha ezt is elveszik?
- c) – Akkor leszek.

A megadott szavak, kifejezések:

ügyes, ügybuzgó, ügyefogyott, ügyetlen, egy ügyű, együgyű, ügynök

a	
b	
c	

4. Egészítsd ki az alábbi mondat titkosírással írt változatát úgy, hogy következetesen használod a megadott jeleket!

MA 1 ÓRÁRA ÉRÜNK HAZA.

ق	∞	—	+	©		—		Ψ	∞∞	Ψ	∞
	Ψ		Γ	△			∞		∞		

Jelkészlet:

∞	*	#	α	+	«	©	≈	∞	‡	△	‡
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L

ق	Γ		E	Ψ	±	≠	≤	◇◇	¶	∩	◀
M	N	O	P	R	S	T	U	Ű	V	Y	Z

5. a) Adj címet a képnek!

.....

b) Írj egy-két mondatos, kifejező, a karikatúrának megfelelő szöveget! Törekedj arra, hogy lehetőleg érdekes, humoros legyen!

.....

.....

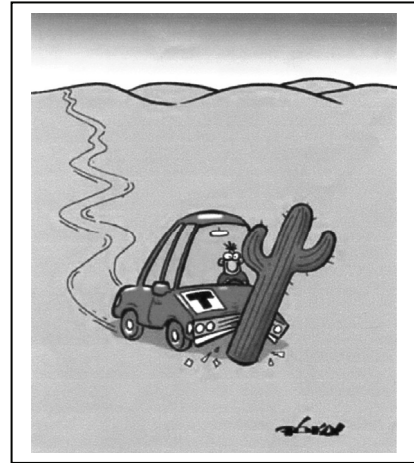
.....

.....

.....

.....

.....

a	
b	

6. Helyettesítsd a következő mondat idegen szavát megfelelő magyar szóval, kifejezéssel!

a) Ma a barátnőmmel **shoppingoltunk**.

.....

Javítsd ki a következő mondatok nyelvhelyességi hibáit!

b) Hosszútávú maratoni ülést tartott az igazgatóság.

.....

c) A családommal hétfélig vikingre utazunk a hegyekbe.

.....

Írj az alábbi alakváltozatokkal egy-egy mondatot, amelyben érzékelteted a jelentések különbségét!

d) gyorsak – gyorsok

.....

.....

.....

.....

a	
b	
c	
d	

7. Húzd alá a helyesen írt szavakat!

- a) vízvezetékszerelő / víz-vezetékszerelő / vízvezeték-szerelő
 b) Mátra-hegységi / Mátra hegységi / mátra-hegységi
 c) 1-jén / 1-én / 1.-én
 d) inekció / injekció / inyekció
 e) muszáj / muszály / muszájj!
 f) Válaszd el függőleges vonallal a szótagokat!

b r i n d z a

m e c h a n i z m u s

a	
b	
c	
d	
e	
f	

8. Írd a megadott pontsorra, hogy igazak (**I**) vagy hamisak (**H**) az alábbi három mondatra vonatkozó állítások!

1. **Addig jár a korsó a kútra, amíg el nem törik.**
2. **Addig nyújtózkodj, ameddig a takaród ér!**
3. **Addig üsd a vasat, amíg meleg.**

- a) Mind a három mondat egyszerű bővített mondat.
 Mind a három mondat összetett mondat.
 Mind a három mondat többszörösen összetett mondat.
- b) Mind a három mondat határozói alárendelő mondat.
 Mind a három mondat tárgyi alárendelő mondat.
 Az egyik mondat mellérendelő választó mondat.
- c) Mind a három mondat időhatározói alárendelő mondat.
 Az egyik mondat helyhatározói alárendelő mondat.
 Az egyik mondatban van jelzős szerkezet.
- d) A három mondatban összesen négy főnév található.
 A három mondatban összesen három felszólító módú igealak van.
 Az egyik mondatban van igekötő.

a	
b	
c	
d	

9.

Megszólal a vízvilág

a	
b	
c	
d	
e	
f	
g	
h	
i	

A táj lassan változik: az **őpuszta arcát ölti fel**. Ahogy a török idők alatt kiirtják az erdőket, megszakítatlanná válik a legelőterület, amit lápok, mocsarak, erek, tavak **környeznek**. A nádlevelet csörgeti, a vizet **borzolja** a szél. A nádasban megszólalnak a madarak: a vadkacsa hápog, a nádiveréb csiripel, a szárcsa sikít, éjjel pedig kísérteties hangot ad a **bölömbika**.

Halász, vadász, madarász, mind **éhenkórász** – tartja a régi szólás. A szabad természet fiaí ök, akik télire nádkunyhót vonnak maguk fölé. Ősidők óta egész rendje alakult ki a réti pákász-, madarászembereknek, akik mélyen a nádasok rengetegében élelmeskednek. Foglalatosságuk szerint nevezik őket csikászoknak, rákászoknak, békászoknak, piócaszedőknek, akik maguk készítette eszközeikkel halásznak, vadásznak, keresik **kenyerüket**.

A rét ontja a csíkot. Ezt az arasznyi, karcsú halfajtát fűzfavesszőből font öblös kosárral, varsával fogják a csikászok. Gödröcskéket ásnak a vizes rétbbe, s ráhelyezik a varsákat. A csíkok friss levegőt érezve feljönnek bennük a kas tölesérén át, s már fogva vannak. Káposztába főzve nincs finomabb falat a csíkos káposztánál.

Nehezebb a dolga a békásznak, a teknős fürgébb a vízben, mint a szárazon. Az ügyes rákász viszont kézzel is kidobja a parti fűz gyökereihez bújó áldozatát. A piócaszedő már nem is fogja, csak vízben áll, hagyja, hogy lábszárán ragadjon a vérszívó féreg, majd vödörbe söpri, s eladja patikaszerként.

Magyarázd meg saját szavaiddal a szöveg alapján az alábbi kifejezéseket!

- a) éhenkórász:
- b) környeznek:

A szöveg alapján válaszolj a kérdésekre!

- c) Milyen élőlény a csík?
- d) Nevez meg egy eszközt, amellyel a réten halat lehet fogni!
- e) Mi a bölömbika?
- f) Írd le a pontsorra az első bekezdésben található hangutánzó szavakat!

.....

Írd le, hogyan mondanád másképpen a kiemelt szavakat, kiemelt szerkezeteket!

- g) a táj az őpuszta **arcát ölti fel**:
- h) a vizet **borzolja** a szél:
- i) maguk készítette eszközökkel keresik **kenyerüket**:

10.

Írj fogalmazást a kép alapján!
Fogalmazásod tíz vagy annál több mondat legyen!

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

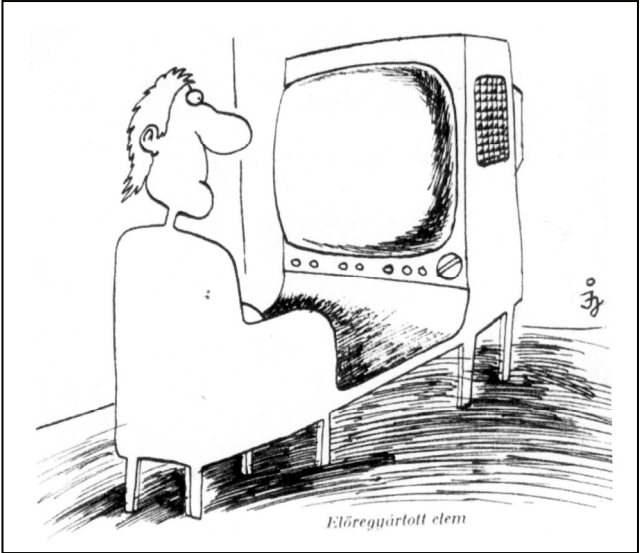
.....

.....

.....

.....

.....

a	
b	
c	
d	
e	
f	
g	
h	
i	